

Крылы за спінай

Паэтычны спектакль “Прыпадаю да нябёс...”, прысвечаны самай “празрыстай”, “звонкай”, “веснавой” беларускай паэтэсе XX стагоддзя Яўгеніі Янішчыц, прадставілі аматарами прыгожага Дзяржаўны музея гісторыі беларускай літаратуры і Беларускі паэтычны тэатр аднаго акцёра “Зыніч”.

Ірына МАСЛЯНІЦЫНА,
фота Валерыя Сібрыкава

Шлях, абраны тэатрам “Зыніч”, напэуна, самы складаны для артыста. Утрымліваць увагу гледача гадзіну, паўтары, дзве практычна толькі пасродкам. маналога можа далёка не кожны выканануцца. Паміж глядзельнай залай і сцэнай, якой бы па памеры і аддаленасці яна не была, усё роўна існуе пэўны бар'ер, пераходзіць які для артыстаў, занятых у звычайным спектаклі, як быццам бы і неабавязкова. Аднак у выпадку, калі на сцэне — толькі адзін акцёр, ён проста павінен адчуць гэтую нябачную энергетычную мяжу, увайсці-акунуцца з галавой у аўру залы і працягнуць

гледачам, як самым блізкім і самым праве аным сябрам, сваю душу на донянях.

Выкананула спектакля пра Яўгенію Янішчыц, заслужаная артыстка Беларусі Ларыса Горчава, распачала сваю размову з гледачамі так, як быццам бы зусім і не зібралася пераўласабляцца, як быццам бы праста прыйшла на вечарыну памяці сваёй “зорнай” знаёмай. Яна распазнавала пра дом, у якім жыла ў дзяцінстве і з якога да яе засялення з’ехала Яўгенія Янішчыц. Гэта быў светлы і ўтульны, цёплы і добры дом. Няхай бы Жэні ніколі не пакідала яго, бо тая кватэра, якая прывабіла паэтку сваёй сучаснай планіроўкай і прасторай, паволі высушыла яе і, урэшце,нейкім містычным шляхам узяла

яе жыццё... Паэтка не ведала, што новае яе жыццё пабудавана на быльых могілках, там, дзе, згодна з паданнем, была пахавана няўдалая руская царыца Марына Мнішак...

А пасля гэтага даверлівага аповеду раптам неяк нечакана “нахлынулі” вершы. Жэніны. Светлыя, напісаныя “на мове ручая”, і задумліва-шчымлівія пра вяртанне “туды, дзе яшчэ не была”, і цяжкія, прарочыя, у якіх кружыцы “чорны воран над белаю ружаю”. І гэта быў лірычны аповед пра дзяўчынку, якая нібы частка лясоў, ручайні і кветак. І пра дзяўчыну, якая мроіць пра хаканне, углядаючысся ў рачны туман. І пра жанчыну, якая збірае сэрца па кавалках з-за няздзейненага шчасця. Мянняўся твар у артыст-

Сцэна са спектаклем

кі, і становілася яна, старэйшая паэтку, што пакінула жыццё тута, раптам падобнай да Яўгены, яе аднагодкай. І ўпадаблялі руکі крылам — тым самым, як такча сустракаюцца ў вершаваных радках Янішчыц, тым с мым, якія, пэўна, анёльскія, ц пер — за спінаю ў паэткі...

Як добра, як арганічна гучалі вершы ў сценах музея гісторыі літаратуры! Присутныя ад усіх сэрца дзякавалі яе арганізаторам.